

Examenverslag van geschiedenis vwo, tweede tijdvak 2022

Beste leerling,

In dit examenverslag voor leerlingen proberen we een zo goed mogelijk antwoord te geven op de volgende vraag: *In hoeverre was het examen te maken met behulp van de op de cursus behandelde kennis & vaardigheden?*

Om een zo duidelijk mogelijk verslag te maken, hebben we de vragen onderverdeeld in 4 categorieën.

- I. Algemene (niet vak gerelateerde) kennis & vaardigheden
- II. Alleen-kennis/aanpak-uit-de-cursus-vraag
- III. Een-stapje-extra-vraag.
- IV. Niet voorgekomen in de cursus

De eerste categorie doet een beroep op algemene basisvaardigheden, welke we bekend veronderstellen. Categorie II en III zijn vragen die op te lossen zijn met de kennis en vaardigheden die je op de cursus geleerd hebt. De laatste categorie vragen is op de cursus niet aan bod gekomen. In *bijlage 1*, achteraan dit document, vind je een nadere toelichting van deze categorieën.

Het is belangrijk om te beseffen dat deze categorieën niets zeggen over de moeilijkheidsgraad van een vraag. Een vraag die rechtstreeks op te lossen valt met kennis en vaardigheden uit de cursus (categorie II) kan best een pittigere opgave zijn dan een vraag die niet is voorgekomen tijdens de cursus (categorie IV).

Mocht je vragen of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit examenverslag, dan horen we dit uiteraard heel graag! Je mag ons hier altijd over mailen op info@sslleiden.nl.

Met vriendelijke groet,

Hans Huibregtse

periode	vraag	aantal punten	categorie vraag	
				toelichting categorie keuze:
Door de tijd heen	1	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Door kernwoorden aan te strepen die in de uitleg voorkwamen (of die je kon linken aan een stuk uitleg of kenmerkend aspect), kon je bepalen waar in de geschiedenis de gebeurtenissen (ongeveer) plaatsvonden. Dit kon je doen aan de hand van het stappenplan 'Chronologievragen' (behandeld in het avondprogramma). De volgende kernwoorden had je bijvoorbeeld kunnen onderstrepen: (1) 'socialistische', (2) 'Adam Smith', (3): 'Napoleon', (4): 'kruistochten', (5): 'strijd ... Habsburgers/Spanjaarden', (6): 'ontdekkingsreizigers'.
Prehistorie en oudheid	2	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de filmpjes die bij de voorbereidende opgaven horen, zijn drie kenmerken van de eerste stedelijke landbouwsamenleving besproken. Voor het eerste punt kon je 'meer hiërarchie' koppelen aan het gegeven, waarin sprake was van verschillende beroepen zoals arbeiders en soldaten. Voor het tweede punt kon je het kenmerk 'schrift' koppelen aan het gegeven, waarin Darius langs de weg inscripties aan liet brengen. Je kon deze koppeling maken met behulp van stap II van het stappenplan 'Examenvraag'.
	3	2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Redeneren. Met behulp van het stappenplan 'Examenvraag' kon je uitleggen dat de positie van de keizer verstevigde (A) door de triomftocht, zoals die werd beschreven in de bron (B). In de bron (B) kon je lezen dat de keizer de buit en gevangengenomen Britten toonde aan het volk. Op basis daarvan kon je redeneren dat dit de positie van de keizer verstevigde (A), omdat er meer vertrouwen kwam in zijn beleid. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
	2	2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Redeneren. In de bron (B) kon je lezen dat de keizer de buit en gevangengenomen Britten toonde aan het volk. Op basis daarvan kon je de boodschap die de keizer wilde uitstralen over het Romeins imperialisme (A) beredeneren: hij kan zelfs de moeilijkste volken overwinnen, dus het Romeins imperialisme is niet te stoppen.
De middeleeuwen	4	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de filmpjes die bij de voorbereidende opgaven horen, zijn de kenmerken van het hofstelsel besproken. Een van die kenmerken was dat er een zelfvoorzienende/autarkische samenleving was aan het begin van de middeleeuwen. Dit kon je benoemen als de economische toestand in de vroege middeleeuwen. Op deze manier kon je het eerste punt van deze vraag verdienen.
	1	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de filmpjes die bij de voorbereidende opgaven horen, is de feodale samenleving besproken, een niet-centraal systeem waarin land werd uitgeleend aan leenmannen. Je kon een gevolg van deze bestaande feodale samenleving in West-Europa (A) bedenken, namelijk dat het noodzakelijk voor handelaren werd om zich te verenigen (B), omdat in dit niet-centrale systeem geen bescherming was voor handelaren als zij buiten het gebied van hun heer reisden. Door zich te verenigen konden ze hun eigen veiligheid garanderen.

		1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het eerste subblok van de uitleg 'Steden en burgers 1050-1700' hebben we besproken dat de zelfstandigheid van de steden (A) toenam omdat zij steeds meer stadsrechten/privileges kochten. Je kon beredeneren dat dit leidde tot een machtsstrijd tussen kooplieden en ambachtslieden (B), omdat ambachtslieden nu regels mochten opstellen in de stad en dus ook regels konden opstellen die de kooplieden benadeelden. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
	5	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het eerste subblok van de uitleg 'Steden en burgers 1050-1700' hebben we besproken dat er vanaf 1300 een conflict ontstond tussen de rijke bestuurders (patriciërs) en arme ambachtslieden en boeren (het gemeen). Dit conflict kon je benoemen als ontwikkeling in de verhouding tussen burgers en het stadsbestuur. Hiermee kon je het eerste punt scoren bij deze vraag.
		2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Redeneren. Voor het politieke motief kon je beredeneren dat de stadsbestuurders de wetten aannamen, omdat zij op deze manier de orde wilden bewaren (door onruststokers te verbannen of vermoorden). Voor het economische motief kon je beredeneren dat als de wevers zouden stoppen met werken, er minder opbrengsten zouden zijn voor de stad.
	6	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het tweede subblok van de uitleg 'Steden en burgers 1050-1700' hebben we besproken dat de burgerij vanaf 1300 taken overnam van de geestelijkheid, zoals zorg voor de armen. Deze verandering in zorg (A) kon je koppelen aan gegeven 1 (B), waarin een gasthuis werd gesticht door burgers. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
		1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het tweede subblok van de uitleg 'Steden en burgers 1050-1700' hebben we de definitie van bonum commune besproken: handelen uit algemeen belang. Dit uitgangspunt van bonum commune (A) kon je koppelen aan gegeven 3 (B), waar het stadsbestuur het gasthuis vrijstelde van belastingen. De extra denkstap die je hier kon maken, was bedenken dat het gasthuis langer kon blijven bestaan, omdat ze vrijgesteld was van belastingen. Vervolgens kon je redeneren dat dit in het algemeen belang van de gemeenschap was. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
Vroegmoderne tijd	7	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Je kon stap II van het stappenplan 'Prenten' gebruiken om de juiste bronelementen uit bron 3 (B) te halen. Vervolgens kon je de boodschap van de maker over de stad (A) beredeneren. Omdat in de bron (B) de nadruk lag op gebouwen die te maken hadden met handel, probeerde de schrijver de boodschap over te brengen (A) dat Brugge een belangrijke plaats had in een internationaal handelsnetwerk. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
		1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het subblok 'Stedenstrijd' van de uitleg 'Steden en burgers 1050-1700' hebben we besproken dat Brugge in de 14e eeuw de koploper was in Europa. De economische verandering in die tijd (A) was het overdragen van deze koploperpositie aan Antwerpen. Met deze kennis kon je beredeneren dat de maatregelen noodzakelijk waren (B), om de handel in Brugge te ondersteunen. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
	8	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg '16e eeuw' hebben we besproken dat tijdens de Renaissance een 'heroriëntatie op de klassieke oudheid' kwam. Je kon beredeneren dat het thema (A) van de oudheid aandacht zou trekken (B), omdat er in die tijd een heroriëntatie op de klassieke oudheid was (waardoor het onderwerp populair was).

	9	2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Redeneren. Uit de bron (B) 'kon je lezen dat zowel de Koreaanse als Japanse regering bang waren dat hun volk bedrogen werd met de verderfelijke leer van het christendom. Op basis daarvan kon je redeneren dat de Japanners besloten dat de Hollanders zich alleen op Deshima mochten vestigen (A), zodat er weinig contact zou komen tussen de Hollanders en Japanners (en het geloof niet verspreid kon worden).
		2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg 'Overzicht 16e-18e eeuw' is het kenmerkend aspect 'Toenemende handelscontacten, handelskapitalisme en wereldhandel' besproken in de context van de VOC. Je kon dit kenmerkend aspect (A) koppelen aan de reden waarom de Hollanders zich neerlegden bij de bepaling (B), omdat zij anders helemaal geen handel meer konden drijven. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
	10	2	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het derde subblok van de uitleg 'Steden en burgers 1050-1700' hebben we besproken dat er binnenlandse onenigheid was door een opdeling in staatsgezinden (regenten) en Oranjegezinden (het volk). De bepaling van de stad Leiden (A) stelde dat bestuurlijke functies alleen gingen naar mensen wiens voorouders ook een goede functie hadden. De extra denkstap die je hier kon zetten, was bedenken dat dit ervoor zorgde dat de macht bij een klein clubje kwam te liggen (namelijk de regentenfamilies) en er zo sprake was van een oligarchie. Dit kon je koppelen aan de toename in Oranjegezinden (B), omdat zij dachten dat de stadhouder een betere machthebber zou zijn die wél oog had voor de belangen van het volk.
	11	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het tweede subblok van de uitleg 'Verlichting 1650-1900' hebben we besproken dat Montesquieu voor een scheiding der machten was. Deze opvatting (A) paste niet bij de bron (B), omdat Lodewijk XV in zijn rede beweerde dat rechtbanken hun gezag uitvoerden namens de koning. Je kon dit verband leggen en formuleren met stap II en III van het stappenplan 'Examenvraag'.
		2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het tweede subblok van de uitleg 'Verlichting 1650-1900' hebben we besproken dat Rousseau vond dat de macht door het volk aan de koning gegeven werd (sociaal contract). Deze opvatting (A) paste niet bij de bron (B), omdat Lodewijk XV beweerde dat hij de allerhoogste macht was en het gezag bij hem lag, in plaats van bij het volk. Je kon dit verband leggen en formuleren met stap II en III van het stappenplan 'Examenvraag'.
	12	2	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het tweede subblok van de uitleg 'Verlichting 1650-1900' hebben we besproken dat mensen het natuurrecht hebben op vrijheid en gelijkheid. De extra denkstap die je hier kon maken, was bedenken dat een recht iets is waar je altijd aanspraak op kunt maken, en je dus niet afgenomen kan worden. Dit uitgangspunt van natuurrechten (A) kon je koppelen aan de uitspraak van Burke (B), waarin Burke stelde dat de Amerikaanse koloniën geen afstand konden doen van hun vrijheden. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
	13	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het vierde subblok van de uitleg 'Verlichting 1650-1900' hebben we besproken dat de Franse Revolutie ontstond vanuit het Verlichtingsideaal 'gelijkheid'. Dit kon je koppelen aan de uitspraak van Roux, die stelde dat nog niet alle burgers gelijk waren (en de Franse Revolutie dus nog niet voltooid was). Je kon je antwoord formuleren met het stappenplan 'Examenvraag'.

		1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het vierde subblok van de uitleg 'Verlichting 1650-1900' hebben we besproken dat toen de Jakobijnen aan de macht waren, er 'rechtszaken' werden gehouden tegen tegenstanders (die vaak de doodstraf kregen). Door op dit moment (A) een uitspraak te doen nam Roux een risico (B), omdat hij de kans liep om ook gedood te worden. Je kon dit verband leggen en formuleren met stap II en III van het stappenplan 'Examenvraag'.
Moderne tijd	14	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg '19e eeuw' hebben we besproken dat er nieuwe politieke stromingen ontstonden, waaronder het feminisme. Dit kenmerkend aspect (A) kon je koppelen aan gegeven 4 (B), waarin de gelijkheid van vrouwen in het hoger onderwijs werd bevorderd, door Aletta Jacobs toe te laten tot de universiteit. Je kon dit verband leggen en formuleren met stap II en III van het stappenplan 'Examenvraag'.
		2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg '19e eeuw' hebben we de industriële revolutie besproken, die de basis legde voor de industriële samenleving. Dit kenmerkend aspect (A) kon je koppelen aan gegeven 3 (B), want door de aanleg van het Noordzeekanaal konden grondstoffen en producten sneller vervoerd worden. Je kon dit verband leggen en formuleren met stap II en III van het stappenplan 'Examenvraag'.
	15	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Je kon deze vraag beantwoorden met behulp van het stappenplan 'Prenten'. Aan de hand van de tips, die in deze uitleg gegeven zijn, had je bijvoorbeeld de titel als bronelement kunnen kiezen. Op basis van dit bronelement kon je de mening van de maker afleiden. Je kon je antwoord opschrijven aan de hand van stap IV van het stappenplan 'Prenten'.
		1	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In de uitleg '19e eeuw' hebben we besproken dat er nieuwe politieke stromingen ontstonden, waaronder het socialisme, dat streed voor de gelijkheid van arbeiders. Dit kwam terug in de bron, waar het gebrek aan gelijkheid werd benadrukt. De extra denkstap die je hier kon maken, was bedenken dat de Italiaanse overheid deze socialistische boodschap wilde tegengaan, zodat niet meer mensen het socialisme zouden gaan aanhangen.
	16	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg '19e eeuw' hebben we de twee doelen van het modern imperialisme (A) besproken. Een van die doelen, het verspreiden van beschaving, kon je koppelen aan de bron (B). De schrijver vroeg zich in de bron af wat er is gebeurd met het geciviliseerde volk dat daar ooit woonde. Daarmee impliceerde hij dat de mensen in Cambodja dat op het moment van schrijven niet waren. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
		1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg '1945-heden' hebben we besproken dat er opkomend verzet in de koloniën ontstond door opkomend nationalisme. Dit verzet tegen het westers imperialisme (A) kon worden gestimuleerd door de bron (B), waarin Cambodjaanse lezers lazen over de grootsheid van hun land vroeger, wat hun nationalisme versterkte. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
	17	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Je kon deze vraag beantwoorden met behulp van het stappenplan 'Prenten'. Aan de hand van de tips, die in deze uitleg gegeven zijn, had je bijvoorbeeld de titel als bronelement kunnen kiezen. Op basis van dit bronelement kon je de mening van de maker afleiden. Je kon je antwoord opschrijven aan de hand van stap IV van het stappenplan 'Prenten'.

	1	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het eerste subblok van de uitleg 'China 1842-2001' hebben we besproken dat de Opiumoorlogen het begin vormden van de westerse inmenging in China. Aan de hand van deze gebeurtenis in China (A) kon je verklaren waarom de boodschap (B) zo belangrijk was. De extra denkstap die je kon maken, was bedenken dat je de boodschap 'westerse mogelijkheden te verslaan' (zoals geformuleerd bij het eerste streepje van de vraag) als steekwoord onder B kon opschrijven. Je kon je antwoord formuleren met behulp van stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
18	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Door kernwoorden aan te strepen die in de uitleg voorkwamen (of die je kon linken aan een stuk uitleg of kenmerkend aspect), kon je bepalen waar in de geschiedenis de gebeurtenissen (ongeveer) plaatsvonden. Dit kon je doen aan de hand van het stappenplan 'Chronologievragen' (behandeld in het avondprogramma). De volgende kernwoorden had je bijvoorbeeld kunnen onderstrepen: (1) 'Vier Modernisering', (2) 'Culturele Revolutie', (3): 'einde ... Qing-dynastie', (4): 'Bokseropstand', (5): 'Taipingopstand', (6): 'Noordelijke Veldtocht'.
19	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het eerste subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' hebben we besproken dat op de Conferentie van München de afspraak werd gemaakt dat Duitsland Sudetenland (Duitstalig Tsjechië) mag binnenvallen. Je kon het eerste punt van deze vraag verdienen door deze afspraak op te schrijven.
	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Je kon bij het eerste streepje van deze vraag concluderen dat de Conferentie van München leidde tot de inname van Sudetenland. Op basis van deze kennis kon je beredeneren dat deze opoffering van Tsjecho-Slowakije door Engeland een reden tot schaamte was.
	2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Redeneren. Als je zou bedenken wat ongunstige termen konden zijn voor Engeland om oorlog te voeren, kon je bijvoorbeeld bedenken dat hun tegenstander sterker werd (waardoor het voor Engeland ongunstiger werd om oorlog te voeren). Door de uitkomst van de Conferentie van München zou Duitsland inderdaad sterker worden, omdat zij landsuitbreiding cadeau kregen. Hierdoor zou de oorlog lastiger te winnen zijn voor Groot-Brittannië.
20	2	III	Wat was/waren de extra denkstap(pen)? In het eerste subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' hebben we besproken dat een totalitair regime (A) een staat is die controle heeft over al het denken in de samenleving. Dit kon je terugzien in de bron (B), waar Hosenfeld kritiek had op het willekeurig arresteren van Polen. De extra denkstap die je kon maken, was bedenken dat Hosenfeld hiermee het buiten werking stellen van de rechtstaat, waardoor de staat totale controle kreeg, afkeurde. Je kon dit verband formuleren met behulp van stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het eerste subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' hebben we kenmerken van het nationaalsocialistische regime besproken, zoals het toepassen van censuur. Je kon beredeneren dat wanneer deze censuur werd toegepast, Hosenfeld het gevaar liep om bestraft te worden voor zijn kritiek.
21	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het derde subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' hebben we besproken dat de economie in de BRD in de jaren na 1945 een sterke vrije-markteconomie was. Ook hebben we benoemd dat die economie ook wel het Wirtschaftswunder werd genoemd. Als je kon benoemen dat de succesvolle doorstart (A) bij deze economische ontwikkeling (B) paste, kon je het eerste punt van deze vraag behalen.

	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het vierde subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' hebben we besproken dat het links terrorisme in de jaren 70 (A) vooral kritiek had op de consumptiemaatschappij en de beperkte denazificatie. Deze beperkte denazificatie kon je koppelen aan de bron (B), waarin te zien is dat Messerschmitt tijdens de oorlog gevechtsvliegtuigen voor de Duitse regering produceerde. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
22	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het tweede subblok van de uitleg 'China 1842-2001' hebben we besproken dat de Chinese zetel in de VN in 1947 werd ingenomen door Chiang Kaishek vanuit Taiwan. Daarbij hebben we ook benoemd dat dit in plaats van Mao Zedong was, de leider van de Chinese Volksrepubliek. Je kon beredeneren dat Mao aan Chiang Kaishek de boodschap wilde overbrengen, dat Mao de rechtmatige leider was van China.
	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het tweede subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa' hebben we besproken dat er een dreigende oorlog was tussen het communisme en het kapitalisme: de Koude Oorlog. Amerika was de leider van de kapitalistische wereld. Op basis van dit kenmerkend aspect (A) kon je beredeneren dat de Verenigde Staten de eis van Mao zouden verwerpen (B), omdat zij niet wilden dat een communistisch land tot de VN zou toetreden. Je kon je antwoord formuleren met stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
23	2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Tekstverklaren. Met behulp van stap II van het stappenplan 'Prenten' kon je een bronelement uit bron 11 (B) halen, bijvoorbeeld dat een Nederlander wordt bediend door vele Indonesiërs. Vervolgens kon je beredeneren dat het restaurant hiermee het koloniale verleden gebruikte om reclame te maken (A), omdat het koloniaal verleden op een aantrekkelijke manier wordt gepresenteerd.
24	2	I	Welke algemene kennis & vaardigheden kon je gebruiken? Redeneren. Bij punt 1 kun je beredeneren dat als in een officiële krant van de Communistische Partij van de Sovjet-Unie openlijk wordt getwijfeld aan de Chinese politiek, de relatie tussen China en de Sovjet-Unie na 1960 wel moet zijn verslechterd.
	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? Voor deze vraag kon je gebruikmaken van de uitleg 'Bronnen beoordelen' (behandeld in het avondprogramma). Tijdens deze uitleg hebben we een aantal argumenten vastgesteld die je kunt gebruiken om iets te zeggen over de betrouwbaarheid van een bron (A). Het argument 'de schrijver heeft bijbedoelingen' kon hier gekoppeld worden aan de bron (B), omdat de Sovjet-Unie er vanuit economisch oogpunt voordeel bij had als het prestige van China wordt geschaad.
25	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het vierde subblok van de uitleg 'Duitsland in Europa 1918-1991' hebben we besproken dat de protestbeweging in de DDR vroeg om meer vrijheid. Met behulp van deze kennis kon je het eerste punt van deze vraag verdienen.
	1	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In het derde subblok van de uitleg 'China 1842-2001' hebben we besproken dat in 1989 het studentenprotest op het Plein van de Hemelse Vrede werd neergeslagen. Aan de hand van het jaartal in de vraag en de verwijzing naar China, kon je deze kennis koppelen aan de vraag. Deze 'Chinese oplossing' (A) kon je vervolgens koppelen aan de voorspelling die de demonstranten uitspraken (B), namelijk dat hun protest op vergelijkbare wijze zou worden neergeslagen.

	26	2	II	Welke stof uit de cursus kon je gebruiken? In de uitleg '1945-heden' hebben we besproken dat er een multiculturele samenleving ontstond in Nederland. Dit kenmerkend aspect (A) kon je koppelen aan het gegeven (B), waarin het gebruik van Nederlands moest worden bevorderd (omdat niet alle leden van deze nieuwe multiculturele samenleving Nederlands spraken). je kon dit antwoord formuleren met behulp van stap III van het stappenplan 'Examenvraag'.
		73		

verdeling per categorie:

categorie	aantal punten	percentage
I	14	19%
II	51	70%
III	8	11%
IV	0	0%
	73	100%

In hoeverre was het examen te maken met behulp van de op de cursus opgedane kennis & vaardigheden?

Dit gold voor: 100% van de vragen (namelijk categorie I, II en III).

Bijlage 1: Toelichting categorieën

Categorie I: Algemene (niet vak gerelateerde) kennis & vaardigheden

Dit betreft de volgende vragen: vragen waarbij een beroep wordt gedaan op algemene kennis & vaardigheden. Dit zijn kennis & vaardigheden die niet zijn opgenomen in de eindtermen in de syllabus.

Categorie II: alleen-kennis/aanpak-uit-de-cursus-vraag

Dit betreft de volgende vragen:

- Vragen die letterlijk voorkomen in de uitleg (in de uitleg of in een klassikaal voorbeeld);
- Vragen die letterlijk met een stappenplan op te lossen zijn;
- Vragen die vergelijkbaar zijn met opgaven uit de opgavenbundel die vrijwel altijd worden opgegeven door de hoofddocent;
- Theorievragen die niet worden behandeld op de cursus, maar die we je van tevoren via de vakkenpagina geadviseerd hebben te leren (uit bijv. Samengevat);
- Vragen die vergelijkbaar zijn met vragen uit de voorbereidende opgaven.

Categorie III: een-stapje-extra-vraag

Dit betreffen vragen waarbij je, de naam zegt het al, een stapje extra moet zetten. Oftewel: je moest je kennis en vaardigheden behandeld tijdens de cursus combineren met een stukje 'inzicht'. Bijvoorbeeld:

- Je moet net even buiten het stappenplan om denken;
- Je moet informatie uit de tekst halen om een bepaalde variabele voor een formule of berekening uit te rekenen.

Categorie IV: niet voorgekomen op de cursus

Dit betreft de volgende vragen:

- Vragen over grotebakstof (examenstof die niet behandeld is tijdens de cursus). De stof is niet voorkomen in de standaard opgegeven opgaven, de voorbereidende opgaven of opgegeven stof op de vakkenpagina.
- Vragen waarvan je redelijkerwijs niet kon vaststellen dat het om een op de cursus behandeld concept in een andere context gaat.